

Místo nových pil by to chtělo podpořit ty stávající, ne však pouze tzv. na oko

Nejen tradiční informace o nákupu dřevní hmoty a s ním spojených jednáních, jakož i nastínění stávajícího a předpokládaného vývoje cen na trhu nejžádanější smrkové pilařské kulatiny a stavebního řeziva, bylo programem podzimního odborného setkání Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR (SDP), které proběhlo 4. 11. 2016 na půdě akciové společnosti Javořice v Ptenském Dvorku na Prostějovsku. Zazněly zde i četné a nezřídka kritické názory majitelů malých a středních pilařských provozů na činnost Ministerstva zemědělství ČR (MZe) v souvislosti s jeho některými připravovanými projekty. Zejména pak s programem podpory investic do nových technologií, který by vedl ke zvýšení pořezu domácích zpracovatelů s cílem omezit stále se zvyšující export v ČR vytěženého dříví, či zřízení tzv. Lesnicko-dřevařského podpůrného fondu.

Autor: Ing. František Novák
Kontakt: novak.sd@tiscali.cz
Foto: archiv autora

Dříví z exportu raději dejte existujícím kapacitám

V úvodu programu odborného setkání členských firem SDP zaznělo z úst předsedy Ing. Petra Pražana, Ph.D. odmítavé stanovisko výboru SDP (adresované v červenci 2016 náměstkovi MZe Mgr. Patriku Mlynářovi) k připravovanému a mediálně hodně sledovanému projektu podpory investic. Je zaměřený na omezení exportu surového dříví a jeho větší zpracování v ČR a jeho cílem by mělo být usnadnit domácím zpracovatelům přístup k surovině. A to formou garantovaných dodávek dřeva ze státních lesů v celkovém objemu řádově 500 tis. kubiků, kterého by se jim mělo dostat mimo běžná výběrová řízení. To vše ale za předpokladu, že budou investovat do zvýšení svých pořezových kapacit buď výstavbou nové pilnice nebo navýšením pořezu na základě pořízení nových technologií. Nicméně paradoxem přitom podle SDP je to, že tuzemští pilaři nejsou až na výjimky v současné době kvůli zavedenému způsobu prodeje státního dříví schopni naplnit své stávající zpracovatelské kapacity a při dostupnosti kulatiny (za tržní ceny v místě a čase obvyklé) by tudíž celorepublikově bez nutných investic mohli zvýšit pořez o mi-

nimálně 30 %. Navrhovaný projekt tak podle mínění mnohých spíše nahrává zpracovatelům se zahraniční majetkovou účastí. Na tuto domněnku např. v pondělí 26. 9. 2016 poukázala i veřejnoprávní ČT1 v pořadu Reportéři ČT s tím, že podle odborné veřejnosti je projekt jakoby tzv. ušitý na míru nadnárodní společnosti LABE WOOD, zvažující postavit ve Štětí na Ústecku velkopilu za téměř 2 mld. Kč s ročním předpokládaným pořezem 1 mil. m³.

Podle zmíněného stanoviska SDP je samotné úsilí MZe o zvýšení zpracování dříví v ČR potřebné a sdružení ho podporuje. Nicméně na otázku potřeby výstavby dalších pilařských kapacit na našem území (v daném případě dokonce se státní podporou), má ale jednoznačně negativní odpověď. Argumentuje např. tím, že v ČR je v současné době dle různých zjištění kapacita zpracovatelů vyšší o 2,5–4,6 mil. kubiků dřevní hmoty než zpracovávané množství suroviny. V příhraničních oblastech ČR (zejména v Rakousku a Německu) jsou navíc další nadkapacity zpracování o cca 3 mil. kubiků, které v současné době nutně musí surovinu dovážet.

„Z tohoto důvodu výstavba dalších kapacit zvýšení zpracování dřeva v ČR vůbec neřeší a není tudíž nutná. Zvýšení objemu zpracovávaného dříví v ČR je možné dosáhnout mimo jiné víceletou garancí neboli smlouvou mezi vlastníky lesů o dodávkách se všemi zpracovatelskými subjekty, které budou mít zájem a splní podmínky prodeje. SDP navrhuje řešit

tento problém návratem k dřívějšímu způsobu prodeje státního dříví tzv. přímým prodejem (realizovaným s.p. Lesy ČR, s.p. Vojenské lesy a statky atd.) zpracovatelům,“ uvedl Ing. Pražan s tím, že optimalizací dodávek kulatiny z nejbližších možných lokalit by došlo ke snížení nákladů na surovinu, čímž by se zvýšila konkurenceschopnost zpracovatelů. Garance dodávek a víceleté smlouvy o prodeji by podle SDP vedly ke zlepšení schopnosti zpracovatelů zvyšovat produktivitu práce a následně i k investicím do dalšího zpracování, které by mělo být hlavním cílem programu. „Z výše uvedených důvodů jsme proto MZe sdělili, že s takto navrhovanou podporou nesouhlasíme a jsme připraveni jednat o takových krocích, které ke skutečnému zlepšení podmínek pro zpracování dříví povedou,“ konstatoval Ing. Pražan s dovětkem, že podobné, ale mnohem rozsáhlejší stanovisko k projektu podpory investic zaslala během léta MZe také Konfederace lesnických a dřevařských svazů (KLDS) a řadu připomínek a pozměňovacích návrhů k němu měla také Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků (sdružující významné lesnické společnosti a velké zpracovatele dřeva v ČR), z nichž pouze 2 byly akceptovány. Přepřipravená verze projektu pak byla ze strany pilařů „odmítnuta“ i na zářiovém jednání KLDS a po zmíněné kritické reportáži na ČT1 se od něj distancovalo ministerstvo obrany respektive jím spravované Vojenské lesy a statky, které na něm původně spolupracovaly.

MZe ve spolupráci s Lesy ČR však s jeho spuštěním pravděpodobně stále počítá. Alespoň tak tomu podle Ing. Pražana naznačuje dopis ministra zemědělství Ing. Mariana Jurečky z 31. 10. 2016 rozeslaný všem zpracovatelům dřeva, v němž je Program podpory investic do rozvoje zpracování surového dříví formou garance dodávek suroviny od vlastníků lesů zařazen mezi připravované motivační nástroje podpory zpracovatelů dřeva, a to v rámci plnění tzv. strategie resortu MZe s výhledem do roku 2030. S tím se ale naši pilaři (malí i velcí) údajně jen tak nesmíří.

Lesnicko-dřevařský fond naopak ano, ale...

V další části programu se pak několik desítek minut diskutovalo o dalším v témže dopise zmíněném projektu MZe, kterým je připravovaný Lesnicko-dřevařský fond. Od jeho zřízení si MZe slibuje zvýšení povědomí veřejnosti o dřevu a výrobcích ze dřeva jakožto obnovitelné suroviny s tím, že vyšší spotřeba výrobků ze dřeva v důsledku povede k vytvoření lepších podnikatelských příležitostí pro zpracovatele dřevní suroviny. Posláním tohoto fondu by podle ministra Jurečky mělo být vytváření podmínek pro vyšší využívání a spotřebu dřeva a výrobků ze dřeva v ČR, např. navrhováním změn daňových a jiných předpisů, které by zvýhodnily dřevo jako stavební materiál, a také odstraňováním neodůvodněných překážek vyplývajících z právních předpisů a technických norem, které brání většímu uplatnění dřeva. Zdrojem finančních prostředků fondu (v ročním předpokládaném objemu cca 40–50 mil. Kč) budou příspěvky státního rozpočtu, stejně tak jako příspěvky vlastníků lesů a dřevozpracujících podniků. Z hlediska

Export kulatiny se loni do pil v Rakousku, Německu a Rumunsku meziročně zvýšil o 22 %, což představuje dalších více jak 400 tis m³

financování by se fond v případě vlastníků lesů měl dotknout pouze subjektů vlastníků více jak 5 tis. hektarů, a to ve výši 5 Kč z každého hektaru ročně. U zpracovatelů pak výrobců zpracujících ročně více jak 20 tis. m³ dřeva, kteří za každý kubík odvedou do fondu jednu korunu. Z těchto prostředků budou financovány prezentace dřeva a výrobků ze dřeva v médiích, na výstavách a veletrzích, rozvoj a propagace souvisejících studijních oborů či aktivity lesní pedagogiky.

Diskuse kolem Lesnicko-dřevařského fondu, který byl koncem loňského roku navržen v tzv. paragrafovém znění a připraven k zahrnutí do nejbližší novely Zákona č. 289/1995 Sb. (Zákon o lesích a o změně některých zákonů – lesní zákon), se točila nikoliv kolem jeho bohužel záměru, ale přítomným pilařům

v té době již známého obsahu a hlavně kolem dosud nevyjasněných prováděcích podmínek. Terčem pochybností se staly např. otázky spojené s tím, kdo a jakým způsobem bude počet obhospodařovaných hektarů či zpracovaných kubiků zjišťovat a jak se odvody z nich případně budou vymáhat. Dále pak také údajná nutnost zřízení samostatného řídicího aparátu fondu (podle některých informací sedmičlenného), odborná způsobilost jeho členů a v neposlední řadě jejich platy a s vedením fondu spojené režijní náklady, které by snad neměly překročit 25 % z nashromážděné částky. A to vesměs kvůli obavám, aby se založení fondu, jak pronesl jeden z přítomných, nestalo jen tzv. dalším mlýnkem na peníze. V této souvislosti je pak třeba ještě doplnit to, že vytvoření Lesnicko-dřevařského fondu a jeho implementaci ▶

Tří až pětinasobné překročení ročních etátů na severu Moravy má na svědomí vedle kúrovce také václavka smrková

Pro kůrovcovou kulatinu si importéři nezřídka posílají vlastní vlakové soupravy, odvázející najednou 1200–1500 m³

do lesního zákona, s výjimkou navrženého způsobu financování, podpořili ještě před jednáním SDP dne 2. 11. 2016 zástupci asociací a svazů sdružených v KLDS. Podle nich Lesnicko-dřevařský fond je sice vhodným nástrojem na podporu spotřeby dřeva a výrobků ze dřeva, nicméně majitelé lesa a podnikatelé nemohou suplovat státní podporu, která by tudíž měla směřovat od státu.

Zásobování hmotou bez větších problémů

V závěru odborného programu se již tradičně dostalo také na informace ohledně nákupu dřevní hmoty, zejména na trhu nejžádanější smrkové, který byl podobně jako v prvním pololetí kvůli kůrovci a tzv. „václavkové“ kalamitě takřka bezproblémový.

*[Pozn. autora: václavková kalamita je způsobena přemnožením houby *Armillaria ostoyae* (václavka smrková), která v konečné fázi způsobuje u napadeného dřeva bílou hnilobu, obvykle*

omezenou na kořeny a oddenkovou část kmene. Při fyziologickém oslabení dřeviny, k němuž podobně jako při napadení podkorním hmyzem (kůrovcem) dochází vlivem značného sucha v uplynulých dvou letech, napadá její kambialní pletiva a dřevina tak ve velmi krátké době usychá.]

Nákup dříví v loňském roce podle místopředsedy SDP Ing. Františka Příkaského probíhal tzv. po vlnách, neboli někdy bylo hmoty více, jindy méně, ale z celkového hlediska byl pro pilaře ve většině oblastí republiky dost příznivý. „Diametrálně jiný stav je na střední a severní Moravě či ve Slezsku, které trpí výraznou kůrovcovou a václavkovou kalamitou a kde je obrovský přebytek dřeva. Naopak nepříznivým je to, že si na toto dříví velmi zvykli zahraniční odběratelé a více jak dvě třetiny ho směřují do zahraničí. Tím pádem v této oblasti dochází k značnému úbytku hmoty a momentálně, na rozdíl od předchozích období, už zde nelze hovořit o přetlaku nabídky nad poptávkou,“ doplnil Ing. Příkaský s tím, že drobné prob-

lémy v zásobování kulatinou je možné vlivem zimního období předpokládat v I. čtvrtletí letošního roku. Nicméně celkově lze podle něj v roce 2017 opět očekávat nadbytek kalamitní hmoty, a to kvůli dále se šířícím kalamitám (jak kůrovcovým, tak silicím houbovým) nejen v horských oblastech, ale i v nižších lokalitách, jako je podhůří Jeseníků, Vysočina nebo v případě borových porostů např. i střední a východní Čechy včetně Polabí. Stav výskytu kůrovce v ČR v listopadu loňského roku byl totiž některými lesnickými odborníky označován za doslova alarmující a na severovýchodě země za přímo katastrofální.

„V oblastech, jako je např. Bruntálsko, Opavsko, Šternbersko, Albrechticko a Krnovsko, se už nyní počítá s tím, že těžby budou minimálně troj až pětinašobně vyšší než roční etát,“ potvrzuje Ing. Příkaský a dodává, že takový stav bohužel s sebou přináší i to, že dříví je méně kvalitní. Pozitivní pak při tomto stavu je, že pilařské firmy zatím až na výjimky nezaznamenaly žádné výraznější výpadky v odbytu stavebních sortimentů, neboť mnozí odběratelé dnes např. u bočního řeziva akceptují i jeho značnou zamodralost, což ještě donedávna bylo takřka nemyslitelné.

Pozitivní informace týkající se zásobování kulatinou přednesené Ing. Příkaským pak podle Ing. Pražana potvrzovali ve IV. kvartálu také Rakouští a Němečtí pilaři z příhraničních oblastí ČR, kteří díky dostatečným zásobám dřevní hmoty řezali až na výjimky v podstatě naplno a pochvalovali si i velmi slušný odbyt řeziva. Zmíněnou výjimku tvořili někteří zpracovatelé, kteří se neobejdou bez čerstvé hmoty, která na trhu začala být nedostatečnou a za jejíž dodání do konce roku nabízeli určité finanční bonusy. „Navzdory tomu se rakouští a němečtí pilaři zatím příliš neobávají výraznějších tlaků na ceny kulatiny. Vyplyvá to z říjnového průzkumu týkajícího se vývoje cen kulatiny v následujících šesti měsících, kdy se 26% tammích zpracovatelů domnívalo, že ceny budou stoupat, podle 53% zůstanou stejné a podle 21% budou klesat. Ještě optimističtější prognózu pak tentýž průzkum nabízí u cen řeziva, kdy 39% dotázaných předpokládá zvýšení, 43% si myslí, že ceny budou stejné a jen 18% se obává poklesu,“ doplnil Ing. Pražan s dovětkem, že vysoká poptávka po stavebním řezivu nám nejbližší je v Německu, kde je měsíčně vydáváno kolem třech tisíc nových stavebních povolení a dále pak na trzích v USA, Číně a Japonsku. ■

Problémy v zásobování pilařských závodů v I. kvartále 2017 mohly přinést snad jen lednové arktické mrazy a vydatná sněhová pokrývka

PANHANS
by
HOKUBEMÁ

Vysoce kvalitní formátovací pily výrobce **PANHANS**.
Tradice od roku 1917 výhradně Made in Germany!

SPLŇTE SI SVŮJ SEN A POŘÍDTE KVALITNÍ
NĚMECKOU FORMÁTOVACÍ PILU.

Navštivte nás na veletrhu
Ligna Bohemia
v Lysé nad Labem

v termínu **16 -18. 2. 2017**

Pilu **PANHANS** můžete mít již za **3.990,- Kč** měsíčně.

Všechny typy formátovacích pil vám rádi prakticky předvedeme
v našem předváděcí centru PILART

Technická data modelu **PANHANS 680-10**

- Motorické zvedání a naklápění pilového kotouče s digitálním zobrazením výšky a náklonu 0-47° včetně korekce výšky řezu
- Motor 5,5 kW / otáčky pilového kotouče 3000/4000/5000/6000 U/min
- Pila dovoluje ve standardu uchycení kotouče o průměru až 450 mm
- Prořez hlavního kotouče při 90° max. 155 mm, při 47° max. 105 mm
- Čistá řezná délka stolu 3450 mm
- Motorické seřízení předřezu výškové i stranové včetně parkovací polohy pro předřez
- Šíře řezu 1280 nebo 1500 mm s možností volby motorického nebo digitálního pravítka na pravou stranu
- Pravítko na levé straně stolu standardně vybaveno 3 posuvnými dorazy
- Hmotnost stroje 1 050 – 1 150 kg